

## ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПОЛІКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ

УДК 378.147:[373.5.011.3 – 051:80]

*Наталія Сяська, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов  
Рівненського державного гуманітарного університету*

### ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПОЛІКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ

*У статті визначено, що сучасна освіта потребує від викладача здатності використовувати у роботі нетрадиційні методи навчання, моделювати ситуації міжкультурної комунікації на заняттях з іноземної мови, розробляти та впроваджувати різноманітні форми навчання, серед яких найбільш ефективними є: творчі завдання, моделювання освітніх проєктів, з метою мотивації до вивчення іноземних мов. Обґрунтовано, що не володіючи країнознавчими, лінгвістичними, соціокультурними знаннями та безпосередньо не будучи учасником міжкультурної комунікації студент не зможе уявити повної і реальної картини іншої національної спільноти, зрозуміти сучасні проблеми іншого народу. Встановлено, що досвідчений викладач має враховувати соціокультурні фактори та використовувати ефективні методики подолання психологічних проблем, які можуть виникати на шляху вивчення іноземної мови.*

**Ключові слова:** міжкультурна компетенція, ефективні методики, автентичні тексти, соціокультурні фактори.

*Літ. 6.*

*Наталія Сяська, кандидат педагогических наук,  
доцент кафедры методики преподавания иностранных языков  
Ровенского государственного гуманитарного университета*

### ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ФИЛОЛОГОВ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ: СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ, ПОЛИКУЛЬТУРНЫЕ ОСНОВЫ ОБУЧЕНИЯ

*В статье обозначено, что современное образование требует от преподавателя способности использовать в работе нетрадиционные методы обучения, моделировать ситуации межкультурной коммуникации на занятиях по иностранному языку, разрабатывать и внедрять различные формы обучения, среди которых наиболее эффективными являются: творческие задания, моделирование образовательных проектов, с целью мотивации к изучению иностранных языков. Обосновано, что не обладая страноведческими, лингвистическими, социокультурными знаниями и непосредственно не будучи участником межкультурной коммуникации студент не сможет представить полной и реальной картины иной национальной общности, понять современные проблемы другого народа. Установлено, что опытный преподаватель должен учитывать социокультурные факторы и использовать эффективные методики преодоления психологических проблем, которые могут возникать на пути изучения иностранного языка.*

**Ключевые слова:** межкультурная компетенция, эффективные методики, аутентичные тексты, социокультурные факторы.

*Nataliya Syaska, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Foreign Language Teaching Methodology Department  
Rivne State Humanitarian University*

### THE TRAINING OF FUTURE PHILOLOGISTS TO THE PROFESSIONAL ACTIVITIES: THE MODERN CHALLENGES, THE MULTICULTURAL PRINCIPLES OF STUDYING

*The article indicates that modern education requires the teacher's ability to use the non-traditional teaching methods with the aim to simulate the situations of the intercultural communication in English at classes, to develop and implement the various forms of education. The author outlines the most effective, namely, the creative tasks, the modeling of educational projects in order to motivate the learning of foreign languages. It is proved that without the geographic, linguistic, socio-cultural knowledge and without being a member of intercultural communication student will not be able to present the complete and realistic picture of another national community, understand the current problems of other people. It is established that the experienced teacher has to take into account the sociocultural factors and use the effective methods to overcome the psychological problems that may arise during studying the foreign language.*

**Keywords:** the intercultural competence, the effective techniques, the authentic texts, the socio-cultural factors.

**П**остановка проблеми. Зміни в суспільно-політичному житті та засобах комунікації в Україні вимагають підвищення рівня іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців, вдосконалення їх мовної підготовки. Сьогодні вимагає всебічно розвинутої, мобільної особистості, яка буде готова до швидкої реакції

на всі зміни, здатності до полікультурного спілкування, тобто до адекватного взаєморозуміння двох і більше учасників комунікативного акту, які належать до різних національних культур, тому формування лінгвосоціокультурної компетенції, тобто здатності й готовності здійснювати іншомовне міжособистісне і міжкультурне спілкування з носіями мови – найважливіше завдання для сучасних викладачів, учителів. Нова програма не містить традиційного формулювання цілей навчання іноземних мов, проте побудована на основних компонентах міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції – соціокультурній, дискурсивній, стратегічній та лінгвістичній. Однією з найважливіших практичних цілей навчання іноземної мови визнано формування іншомовної комунікативної компетенції, що дає вагомий підстави для навчання майбутніх філологів міжкультурного спілкування англійською мовою.

Актуальність полягає в тому, що за останні десятиліття світ стає все більш культурно ускладненим і плюралістичним. Здатність спілкуватися, незважаючи на культурні бар'єри впливає на всі сфери життя людей. У сучасній іншомовній освіті вищого навчального закладу іноземна мова – це не тільки засіб спілкування, а й засіб прилучення до іншої культури. Залучити студентів до світу культури країни, мова якої вивчається в її співвідношенні з рідною культурою, – найважливіше завдання викладача іноземної мови. А тому вже на початковому етапі викладач має будувати навчальний процес як діалог культур: національної та іншомовної.

**Мета статті** полягає у спробі дати комплексне вирішення проблеми підготовки майбутніх філологів до професійної діяльності шляхом використання автентичних матеріалів на заняттях з іноземної мови, як способу підвищення ефективності навчання іноземної мови.

**Аналіз основних досліджень та публікацій.** Проблема використання автентичного матеріалу у навчанні міжкультурного спілкування англійською мовою студентів філологічних спеціальностей постійно привертає увагу вітчизняних та зарубіжних науковців та освітян (Л.Е. Алексеева, Н.П. Андронік, В.А. Бухбіндер, Н.І. Гез, М.В. Ляховицький, О.О. Миролубов та ін.). Дослідники цієї проблеми фокусують увагу на визначенні слова, враховуючи той факт, що слово означає той або інший реальний предмет, що зустрічається в повсякденному житті. Вивчення міжкультурної комунікації пов'язане з іменами зарубіжних учених також (К. Бергер, С. Гангінгтон, Е. Голл, А. Кребер, Д. Трагер).

Необхідною передумовою життя і діяльності людини є комунікація як “смысловий та ідеально-змістовий аспект соціальної взаємодії”. У процесі міжкультурної комунікації відбувається обмін повідомленнями, тобто передача інформації від одного учасника комунікативного акту до іншого. Оскільки специфіка менталітету, національні особливості та відмінності будь-якого народу відображені у мові, то важливого значення набуває міжкультурна комунікація, як вияв соціальної взаємодії, адже в сучасному світі виникає потреба спілкування не тільки в межах своєї нації, а й з представниками інших народів. Поняття “міжкультурної комунікації” як вияву соціальної взаємодії ввійшло у науковий дискурс у другій половині ХХ ст. У 1954 р. була опублікована книга Е. Холла і Д. Трагера “Культура як комунікація: модель і аналіз”, в якій міжкультурна комунікація розглядається як особливий аспект спілкування людей [6, 211].

**Виклад основного матеріалу.** Міжкультурна і крос-культурна комунікація стали темою багатьох досліджень. Вченими пропонувалося безліч визначень комунікації, в тому числі міжкультурної. Вони дають наступне визначення: те, що з'являється щоразу, коли ми реагуємо на поведінку або наслідки поведінки іншої людини. Тобто вони визначають міжкультурну комунікацію як обмін знаннями, ідеями, думками, поняттями (концептами) і емоціями, що відбувається між представниками різних культур.

Виявлено, що процес міжкультурної комунікації є специфічна форма діяльності, яка не обмежується тільки знаннями іноземних мов, а вимагає також знання матеріальної і духовної культури іншого народу, релігії, цінностей, моральних установок, світоглядних уявлень і т.д., які в сукупності визначають модель поведінки партнерів по комунікації. Вивчення іноземних мов та їх використання як засобу міжнародного спілкування сьогодні неможливо без глибокого і різнобічного знання культури носіїв цих мов, їхнього менталітету, національного характеру, способу життя, бачення світу, звичаїв, традицій і т.д. Тільки поєднання цих двох видів знання – мови і культури – забезпечує ефективне та плідне навчання міжкультурного спілкування майбутніх філологів.

Щоб підтримувати різноманітні і багаторівневі контакти і форми спілкування, для студентів необхідні не тільки знання відповідної мови, а й знання норм і правил іншомовної культури. С.В. Боднар зазначає, що кожен учасник міжнародних контактів усвідомлює, що одного володіння іноземною мовою недостатньо для

## ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПОЛІКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ

повноцінного міжкультурного взаєморозуміння і потрібне знання самого процесу спілкування, щоб прогнозувати можливості неправильного розуміння партнерів і уникнути його. Людське взаєморозуміння стає однією з найважливіших сторін розвитку сучасного суспільства [2, 160]. Для студентів характерна наростаюча потреба в повноцінному спілкуванні, прагнення “бути найкращим чином зрозумілим і оціненим оточуючими”. За К. Обергом у процесі міжкультурного спілкування можуть відбуватися певні аккультураційні зміни на груповому рівні: культурний шок, шок переходу, культурна втомлюваність [5, 23]. Культурний шок пов’язаний з появою неприємних почуттів під час входження до нової культури. Під час міжкультурного спілкування існує велика ймовірність того, що поведінка представників інших культур не буде відповідати нашим очікуванням. Ці конфлікти виникають у міжкультурному спілкуванні не тільки з представниками інших культур, але також з іншими агентами культурної системи (такими, як громадський транспорт, пошта, торгівля, бізнес). Як зазначає К. Оберг – культурний шок при міжкультурному спілкуванні неминучий, але ми можемо підготувати майбутніх фахівців до цього [5, 25]. До позитивних наслідків культурного шоку належать прийняття нових цінностей і моделей поведінки, оцінка проблем та їх подолання, що сприяють її особистісному зростанню. Успішна адаптація є результатом соціальної та психологічної інтеграції в іншу культуру із збереженням цінностей своєї культури і не є наслідком асиміляції з чужою культурою. Міжкультурна адаптація є процесом поступового засвоєння норм, цінностей, зразків поведінки нової культури [5, 53]. Встановлено, що ще одним вагомим чинником, який впливає на процес міжкультурної комунікації, як вияву соціальної взаємодії є національно-культурний. Елементи та категорії мовного коду певної мови формують неповторні мовні картини світу, тому учасникам міжкультурної комунікації задля уникнення мовленнєвих девіацій, а також нерозуміння та конфронтації співрозмовників варто звернути увагу на такі, на нашу думку, найважливіші аспекти міжкультурної комунікації:

- чинники, пов’язані з культурною традицією (дозволи і заборони у мовно-культурній спільності, типи та різновиди спілкування; стереотипні ситуації спілкування, типи комунікативних актів; формули етикету універсальних ситуацій спілкування (привітання, звертання, вибачення, прохання, прощання);

- рольові та соціально-символічні особливості спілкування);

- чинники, пов’язані з соціальними факторами і соціальними функціями спілкування (функціонально-стильові “підмови”, етикетні форми);

- чинники, пов’язані з етнопсихологією (психолінгвістична організація мовної діяльності, функції та особливості засобів невербальної комунікації) Проаналізувавши вищесказане, можна зазначити, що процес адаптації учнів старших класів до нової культури під час вивчення іноземної мови, зокрема англійської дуже складний, враховуючи переорієнтацію мислення та спілкування для тих, хто її вивчає. У зв’язку з цим викладачі іноземної мови мають бути чутливими до студентів мовних факультетів, які відчувають вплив психологічних проблем, викликаних культурним шоком, та допомогти їм сприймати його як досвід крос-культурного навчання. Автентичні тексти, роль яких ми будемо розглядати далі, та іншомовне середовище ефективно допомагають подолати зазначені негативні наслідки, стимулюючи процес крос-культурного діалогу та пропонуючи чудову можливість усного спілкування одночасно. Особистісно орієнтовані завдання, виконання яких передбачає виявлення власного ставлення до проблеми розуміння культурних розбіжностей та звернення до індивідуального досвіду спілкування з представниками різних культур, допоможуть перетворити навчання майбутніх педагогів на позитивний досвід.

Встановлено, що одним із успішних засобів наближення навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах до реального життя є культуро-спрямоване оволодіння іноземними мовами, а саме, шляхом використання автентичного матеріалу на заняттях. Основою сучасної методики викладання англійської мови на мовних факультетах вищих педагогічних закладів є використання автентичних джерел для формування навичок спілкування англійською мовою.

Вітчизняні дослідники Н.Ф. Борискота Г.Е. Борецька виокремлюють ряд автентичних засобів, які можна використовувати залежно від особливостей конкретної аудиторії, цілей навчання й рівня підготовленості студентів, а також бажання й можливостей педагога, зокрема: твори художньої літератури англійською мовою, автентичну пресу, радіо, телебачення, комп’ютери та електронний обмін даними тощо [4, 12].

На нашу думку, вищезазначені автентичні засоби сприяють розвитку комунікативно-

## ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПОЛІКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ

пізнавальної мотивації, формують лінгвокраїнознавчу та соціокультурну компетенцію та позитивно впливають на розвиток комунікативних навичок студентів у процесі навчання міжкультурного спілкування англійською мовою.

Для того, щоб зробити навчання емоційно насиченим, у багатьох навчально-методичних комплексах вітчизняних і зарубіжних авторів використовується також оригінальний або спеціально створений для навчальних цілей музичний та пісенний матеріал, поезія [1, 81]. Останнім часом почали розвиватися нові підходи до роботи з віршовим та пісенним матеріалом, що формують фонетичні, лексичні, граматичні навички.

С.В. Боднар вважає, що автентична література, зокрема преса англійською мовою, повинна складати важливу, якщо не основну, частину додаткового навчального матеріалу [2, 17]. Зацікавленість студентів матеріалами іншомовної преси доцільно використовувати для підвищення ефективності навчання і його раціоналізації; для подальшого успішного формування у них міжкультурного спілкування англійською мовою. Доречно користуватися журналами універсальної тематики, які містять різноманітний матеріал (інтерв'ю з відомими особами, статті-роздуми, пісні, уривки з радіопередач тощо). У художніх текстах використовуються різні форми мовного узусу, зокрема, фразеологізми та прислів'я, через пізнання яких з'являється можливість долучитись до національної культури носіїв мови, їхньої історії, традицій, способу життя. Такий підхід до викладання іноземної мови сприяє розширенню лінгвістичних та країнознавчих знань студентів, дозволяє їм краще зрозуміти специфіку та своєрідність іншої мови та культури. Завдяки використанню автентичних текстів досягається формування міжкультурної комунікативної компетенції, що, власне, і є метою навчання іноземної мови у вищих педагогічних закладах освіти.

Р.Ю. Мартинова стверджує, що введення ситуацій міжкультурної комунікації у процес викладання англійської мови є необхідною потребою сьогодення, оскільки усвідомлення та відокремлення ознак відмінностей різних культур, толерантне ставлення до цих відмінностей стимулює лінгвістичний, когнітивний та соціальний розвиток [3, 42].

Сучасна освіта потребує від викладача здатності використовувати у роботі нетрадиційні методи навчання, моделювати ситуації міжкультурної комунікації на заняттях з англійської мови, розробляти та впроваджувати

різноманітні форми навчання, серед яких найбільш ефективними є: творчі завдання, моделювання освітніх проєктів, з метою мотивації до вивчення іноземних мов.

Формування міжкультурної комунікації має за мету сформувати доречну відповідній ситуації мовленнєву поведінку комуніканта в іншомовному середовищі, яка як правило ґрунтується на знанні іншомовних реалій, особливостей менталітету та іншомовної культури. Викладач має не просто заставити студентів вивчити мовне кліше, а й рефлексувати їх на свою рідну мову, знайти відповідні аналоги у своїй культурі, мові, змоделювати ситуації міжкультурної комунікації.

Проаналізувавши вищесказане, ми можемо запропонувати найбільш ефективні, на наш погляд, технології, які допоможуть у моделюванні ситуацій міжкультурної комунікації на заняттях з іноземної мови:

### 1. Ігрова діяльність.

При формуванні лінгвосоціокультурної компетенції доцільно використовувати рольові ігри, моделюючи реальні та уявні комунікативні ситуації для закріплення нового матеріалу, формування навичок говоріння та підвищення мотивації у навчанні іноземної мови.

### 2. Інтерактивне навчання.

При використанні цієї технології викладач на занятті створює атмосферу демократичності, сміливого спілкування з представниками інших культур, критичного мислення. Створення проблемних ситуацій соціокультурної тематики, моделювання уявних життєвих ситуацій сприяє не тільки пізнанню нового, але й відповідальності за виконання завдань. Впровадження цієї технології реалізується шляхом навчання в колективі, виконання особистого завдання. Здійснюється вона за допомогою таких форм роботи: круглий стіл, кейс-метод, ажурна пилка, інтерв'ю, карусель, акваріум.

### 3. Навчання з використанням ІКТ.

Мультимедійні засоби – інтерактивні можливості веб-форумів, відео- і телефонних конференцій, онлайн дискусій, Інтернет-проєктів, електронної переписки і чатів з представниками країни, мова якої вивчається. Це особливо актуально в сьогоднішній ситуації глобального міжкультурного спілкування і взаємопроникнення в різні сфери життя.

### 4. Когнітивно-культурологічні вправи.

Для формування лінгвосоціокультурної компетенції доцільно використовувати когнітивно-культурологічні вправи, тобто завдання і вправи на виконання різних розумових

операцій (аналіз, синтез, порівняння узагальнення, асоціації): на визначення лексичних одиниць, граматичних явищ, реплік і питань, що відбивають національно-культурну специфіку та представляють фонові знання, реалії країни, вивчаються правила мовної поведінки, доречність або недоречність їх вживання в даному культурно-мовленнєвому середовищі.

#### 5. Автентичні поезії та пісні.

На нашу думку, використання зразків сучасної англійської поезії може бути одним з ефективних засобів досягнення таких основних цілей навчання іноземної мови, як освітня, виховна і розвивальна. При цьому слід брати до уваги, що мова сучасного поетичного доробку характеризується сучасним синтаксисом і простим стилем, тому він містить автентичний мовний матеріал, максимально наближений до сучасної розмовно-літературної мови. Крім того, читаючи вірш, студент бачить усвідомлене вживання лексики задля передачі думки автора і знайомиться з різними функціями мови у спілкуванні.

#### 6. Комунікативні ситуації.

Варто зазначити, що у процесі навчання нас цікавлять не будь-які ситуації дійсності, а лише такі, що спонукають до мовлення. Такі ситуації називають мовленнєвими або комунікативними. Вони завжди містять у собі стимул до мовлення. Спеціально створені (або штучні) комунікативні ситуації потребують певної деталізації зовнішніх обставин і умов, в яких має місце діалогічне спілкування, наявності вербального стимулу, визначення ролей, в яких комуніканти виступатимуть, стосунків між ними тощо.

Таким чином, застосовуючи на практиці вище вказані технології та моделюючи за допомогою даних засобів ситуації міжкультурної комунікації на заняттях з іноземної мови, викладач через вивчення культури навчає іноземній мові, тобто формує лінгвосоціокультурну компетенцію. Як вже було зазначено вище, не володіючи країнознавчими, лінгвістичними, соціокультурними знаннями та безпосередньо не будучи учасником міжкультурної комунікації студент не зможе уявити повної і реальної картини іншої національної спільноти, зрозуміти сучасні проблеми іншого народу. В процесі створення навчально-комунікативних ситуацій за означеними технологіями студенти пізнають світ за допомогою мислення в певному культурному середовищі й користуються мовою для вираження своїх вражень, думок, емоцій, сприйняття. Основою міжкультурної компетенції є комунікативні вміння, розвиток яких неможливий без оволодіння мовними засобами реалізації

усного або писемного висловлювання. Отже, формуючи міжкультурну комунікацію доречно творчо поєднувати різні вищенаведені засоби і методи, використовувати різні види вправ і приділяти належну увагу різним видам мовленнєвої діяльності.

**Висновки.** Отже, успішне навчання міжкультурному спілкуванню, як вияву соціальної взаємодії в процесі вивчення англійської мови неможливе без вивчення іншої культури, подолання психологічних бар'єрів та стереотипів під час спілкування, розуміння понять культурного шоку та соціальної дистанції. Усвідомлення важливості культурно-історичних факторів у процесах комунікації, знання і адекватне відтворення норм вербальної та невербальної поведінки сприяє успіху міжкультурної комунікації як соціального вияву та формуванню міжкультурного спілкування англійською мовою майбутніх філологів, адже процес спілкування передбачає саме взаєморозуміння і взаємоадаптацію співрозмовників.

Таким чином, навчання міжкультурного спілкування іноземною мовою майбутніх філологів – це ознайомлення, занурення та прийняття іншої культури. Студенти та викладачі повинні усвідомлювати культурні розбіжності та поважати їх. Досвідчений викладач має враховувати соціокультурні фактори та використовувати ефективні методи подолання психологічних проблем, які можуть виникати на шляху вивчення іноземної мови. Проаналізувавши вищенаведені факти, ми можемо дійти висновку, що дуже важливо донести до студентів стереотипи поведінки, характерні для тієї або іншої культури, які підготують його до професійної діяльності та допоможуть впевнено почуватися в іншомовному середовищі.

#### **Література**

1. Бігич О.Б. *Особливості використання пісень на різних ступенях навчання англійської мови* / О.Б. Бігич // *Zprávy vědecké ideje – 2010: Materiály XI mezinárodní vědecko-praktická konference. – Díl 10. Pedagogika. – Praga: Publishing House “Education and Science” s.r.o., 2010. – С. 81 – 83. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.rusnauka.com/30\\_NNM\\_2010/Pedagogika/73100.doc.htm](http://www.rusnauka.com/30_NNM_2010/Pedagogika/73100.doc.htm).*
2. Боднар С.В. *Формування іншомовної компетенції студентів засобом вивчення англійської фразеології* / С.В. Боднар // *Мова і культура. – К.: Видавн. Дім Дмитро Бураго, 2003. – Вип. 6. – Т. VII. Культурологічний підхід до викладання мови і літератури. – С. 157 – 165.*

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:  
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПОЛІКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ**

3. Мартинова Р.Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов / Р.Ю. Мартинова // – К.: Вища школа, 2004. – 454 с.

4. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: навч.-метод. посіб. [для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня “магістр”] / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька та ін. // за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.

5. Oberg K. Culture shock. / Oberg K. // Paper presented to the Women's Club of Rio de Janeiro, Brazil. August 3, 1954.

6. Trager, G., Hall. E. Culture as Communication: A Model and Analysis. / Trager, G., Hall. E // – New York, 1954. – 320 с.

**References**

1. Bigych O.B. (2010). Osoblyvosti vykorystannya pisen na riznyh stupenyah navchannya angliyskoi movy [Features of songs in various stages of English learning]. Zprávy videcké ideje. Materiály YI mezinárodní videcko-praktická konference. Díl 10. Pedagogika. Praga: Publishing House “Education and Science” s.r.o., pp. 81 – 83. Available at: [http://www.rusnauka.com/30\\_NNM\\_2010/Pedagogica/73100.doc.htm](http://www.rusnauka.com/30_NNM_2010/Pedagogica/73100.doc.htm) [in Ukrainian].

2. Bodnar S.V. (2003). Phormuvannya inshomovnoi kompetentsii studentiv zasobom vyvchennya angliyskoi phraseologii [Formation of foreign language competence of students by means of English phraseology learning]. Mova I kultura, Kyiv, Vydavnychi dim Dmytro Burago, Vol.7. Kulturologichni pidhid do vykladannya movy I literatury, pp.157 – 165. [in Ukrainian].

3. Martynova R.Y. (2004). Tsilisna zagalnodydaktychna model zmistu navchannya inozemnyh mov [General didactic model of content of learning foreign languages]. Kyiv, Vyshcha Shkola, 454 p. [in Ukrainian].

4. Metodyka phormuvannya mizhkulturnoi inshomovnoi komunikativnoi kompetentsii [Methods of forming intercultural communicative competence in a foreign language], Kurs lektzii: navch.- metod. Posibnyk. [dlya stud. Movnyh spets. Osv.- kvaliph. Rivnya “magistr”], Kyiv, lenvit, 2011, 344 p. [in Ukrainian].

5. Oberg K. (1954). Culture shock. Paper presented to the Women's Club of Rio de Janeiro, Brazil. August 3.

6. Trager G., Hall. E. (1954). Culture as Communication: A Model and Analysis. New York, 320 p.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2017

**7 квітня 2017**

**Благовіщення Пресвятої Богородиці**

7 квітня за григоріанським календарем відзначається Благовіщення Пресвятої Богородиці – день, який знаменує зачаття Христа і Початок спокутування. Ймовірно, це свято відзначалося з давніх-давен. Але до нашого часу дійшли відомості про те, що в 560 році волею імператора Юстиніана датою для святкування Благовіщення було вибрано 25 березня (за старим стилем).

З цим святом пов'язана історія про возвіщення Діви Марії про те, що вона народить Богонемовля Христа. Архангел Гавриїл зійшов до Діви, принісши їй Благу звістку. З церковних переказів відомо, що Марія читала книгу пророка Ісаї, в якій було сказано про прийдешнє народження Месії. У цей момент вона подумала, що була б готова прислужувати тій жінці, яка має народити Христа.

Старовинні звичаї святкування цього свята збереглися до нашого часу. В цей день суворо заборонена будь-яка робота. Як говориться в церковних книгах, на Благовіщення навіть птиця не в'є гнізда.

Іноді проповідь Благовіщення звучить у досить несподіваних місцях. Джон Ленон не був послідовним християнином, але слова пісні лишилися в пам'яті покоління: “When I find myself in times of trouble, Mother Mary comes to me, speaking words of wisdom, Let it be. Let it be...” “Коли я знайшов себе у важкі часи Діва Марія прийшла до мене, говорячи мудрі слова: Хай буде так”.

